

overenskomst med Ho-Oksby sogneråd bestemt, at hvad der måtte blive tilbage af et oprindeligt beløb på 1000 kr., udsat til vedligeholdelse af hans forældres gravsted, 15 år efter vedligholdelsespligtens ophør, om ikke før, tilfalder Historisk Samfund for Ribe Amt.

Gundesen var en fornøjelig og trofast ven og en hyggelig arbejdsfælle. Han var vort samfunds æresmedlem og en af dets velgørere. Æret være hans minde!

H. K. Kristensen.

Thomas Uhre og hans samling

I *Tistrup* nye store og smukke skole, hvor også sognerådet har lokaler, vil der blive installeret en sjælden samling, skabt ved én mands virke.

Manden er *Thomas Thomsen Uhre*. Han tilhørte en gammel vestjysk slægt, der har mange medlemmer på vor egn, og som har spillet og stadig spiller en fremtrædende rolle her.

En stærk kærlighed til denne slægt og dens hjemstavn var drivfjederen for Thomas Uhres samlerflid. Det var hverken fortjeneste eller ære.

Han er født d. 11. december 1874 på Uhre Nygaard i Tistrup sogn som søn af gårdejer Jeppe Thomsen og hustru Kirsten Nielsen. Han døde påskemorgen 5. april 1953 og ligger begravet i sin bedstefars Thomas N. Uhres familiegravsted på Tistrup kirkegård.

Allerede som barn var Th. Uhre besjælet af en umættelig kundskabstrang. Den gav sig udslag på mange måder, således var han som dreng med sin fader til marked i Varde; for sine sparepenge købte

han der en tyk danmarkshistorie. Allerede da havde historien grebet ham, og han ville vide mere, end han hørte i Skolen. Sammen med denne trang havde han en stærk udlængsel. Derfor tog han som

Thomas Uhre.

17-årig tvært imod tidens skik, plads hos en frøavler på Østkysten, men historien fulgte ham, så da han på rejsen kom i nærheden af Skanderborg, nynnede han: »I Skanderborig enge alt ved den blanke sø.« Ja, her er netop noget af charmen for den historisk interesserede: han rejser aldrig alene, for ham har hver plet fået stemmer!

Th. Uhre lærte sig selv både tysk og engelsk, så han efter et par vintres ophold på Askov var ret perfekt i begge sprog, især i engelsk. Med tiden samlede han sig mange engelske bøger, der var billigere end danske. Desværre brændte de, da fædrehjemmets stuehus lagdes i aske. Udlængselen

førte ham på rejser i Norge, Sverige, Tyskland og navnlig England, hvor han var et års tid.

Han var landmand og måtte holde sig fra bøgerne gennem landmandens dengang så lange arbejdsdag, alligevel er han vist sjælden gået i seng uden først at have læst et stykke. Som ung ville han da også have været til bogen, men faderen syntes ikke, han kunne se udvej dertil med en børneflok på ti. Flere kunne jo få lyst dertil, og der måtte ikke gøres forskel. Efter en god landbrugsmæssig uddannelse, både teoretisk og praktisk, købte han i en noget fremskreden alder en gård. Men efterkrigstidens dårlige tider og vel også hans lidt upraktiske tilsnit gjorde, at han efter få års forløb solgte gården. Derefter var han nogle år kontrol-assistent, men fik så plads på herregården Sparretorn på Fyn, hvor han i 7—8 år var staldkarl og passede ca. 30 heste. Senere tog han en lettere plads nærmere Odense og lejede til sidst en lejlighed i denne by.

Han forblev ugift, og med sine spartanske fordringer kunne han få sine fornødenheder klaret ved nogle få timers dagligt arbejde som regnskabsfører og bybud i et pensionat. Herved fik han megen tid til overs til læsning på biblioteket, hvis mest trofaste gæst han var.

Det var navnlig historien, der trak ham.

Senest 1910 begyndte han at arbejde på Landsarkivet i Viborg og derefter på arkiver og biblioteker i København. Efterhånden tog denne interesse ham fangen i den grad, at man kan sige, at de sidste 20 år af sit liv ofrede han næsten helt på dette studiums alter. Han var ikke nogen hurtig arbejder, men i kraft af sin udholdenhed opnåede han betydelige resultater. Gennem mange år har

jeg jævnlig truffet ham på både Landsarkivet og i Rigsarkivet. Jeg mindes ham tydeligt de første år, når han kom i et sæt beskedent gråt tøj, i grå gymnastik- eller lærredssko og med en lille voksdugskuffert i hånden. Senere så man ham i pænt mørkeblåt tøj, men stadig med en lille kuffert, undertiden også med en større mappe. Disse kufferter sammen med kasser og æsker rummer de tusinder af sedler, hvorpå han nedskrev sit stof, og han opbevarede dem omhyggeligt ordnet i to trækister.

Skønt han ikke hørte til de meget talende og med tiden blev tunghør, talte vi gerne sammen. Vi havde fælles interesser, var begge vestjyder, og det var vort Vestjylland, vi begge ville gøre opdagelser i. Han skrev først og fremmest personalhistorie, men slægtens gamle gårde havde også hans interesse.

Som nævnt skrev han sine optegnelser på sedler og sammen med avisudklip o. lign. anbragtes de i læg, systematisk ordnet. Endvidere er der i samlingen notesbøger og kvarthæfter fulde af afskrifter. Dernæst har han udarbejdet store oversigter i folio over de forskellige slægter, han arbejdede med, og der er bidrag til en gård- og sognehistorie for Tistrup sogn og langt længere ud.

Th. Uhre var ikke historieskriveren. Han var samleren. Han har vist ikke selv offentliggjort noget. Men der er utvivlsomt flere, der har fået oplysninger hos ham, det gælder navnlig bogen om Starbæk Mølle-slægten. Også stykket her i årbogen om helligbrøde hviler væsentlig på hans samlerflid.

Efter hans død har hans familie besluttet at stille hele samlingen til rådighed for alle interesserede. Slægten har overdraget den til Tistrup kommune, der installerer den i kommunekontorets brandfri

arkivrum, og ved hjælp af sognebibliotekaren og et vejledende register udarbejdet af undertegnede vil samlingen fremtidigt kunne benyttes på Tistrup biblioteks læsestue, der ligeledes findes i den nye skole.

Derved har både slægten og hjemsognet sat den gamle samler et smukt og levende minde. Hans arbejde kommer ikke til at ligge som en støvsamlende død skat, men vil — så vidt den strækker — tjene hver, der søger viden om Tistrupegnen og dens slægter.

H. K. Kristensen.
